

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inerati peti vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knapova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradno: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po zastoju pogajanj:

ČSR pristala na arbitražo Nemčije in Italije

Nova izmenjava not med Češkoslovaško in Madžarsko — Nevarnost oboroženega konflikta zaenkrat odstranjena — Madžarska vztraja na takojšnji izročitvi nespornega ozemlja, zahteva pa tudi odstop vseh večjih mest na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji

PRAGA, 29. okt. br. V četrtek je obiskal zunanega ministra Chvalkovskega madžarski poslanik v Pragi grof Wetzstein, ki je izročil češkoslovaškemu ministru odgovor madžarske vlade na češkoslovaško noto od 26. t. m. Kakor je izvedel vaš poročevalec, protestira madžarska vlada v svoji noti proti temu, da češkoslovaška vlada ni zavzela pozitivnega stališča glede plebiscita na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, kakor je to predlagala in zahtevala madžarska vlada.

Madžarska ponavlja svojo zahtevo, da se takoj odstopi vse nesporno ozemlje, na katerem je večina prebivalstva madžarske narodnosti in dodatno zahteva, da se to ozemlje docela izloči od morebitne arbitraže. V ostalem sprejema madžarska vlada z zadovoljstvom na znanje, da tudi Češkoslovaška želi čimprej rešiti spor.

Češkoslovaška vlada bo imela danes sejo, na kateri bo razpravljala o odgovoru na to noto. Seji bodo prisostvovali tudi vsi člani slovaške in podkarpatske avtonomne vlade.

Odgovor Češkoslovaške

PRAGA, 29. okt. e. Zunanji minister Chvalkovsky je sredi ob 19. izročil madžarskemu poslaniku v Pragi grofu Wetzsteinu odgovor češkoslovaške vlade. Odgovor je bil redigiran na večerajšnji ministrijski seji v sporazumu s člani slovaške in podkarpatske vlade. V odgovoru predlaga čsl. vlada, naj se kolikor mogoče pospeši postopek za arbitražo in ta predlog izroči Berlinu in Rimu v roku 24 ur.

Sporočilo velesilam

PRAGA, 29. okt. AA. Češkoslovaška vlada je poslala italijanski in nemški vladi, noto, v kateri zahteva razsodišče, ki naj določi mejo med Madžarsko in ČSR. Tudi madžarska vlada se je obrni-

la na velesile za razsodišče in pričakuje sedaj njihov odgovor.

Arbitraža

BUDIMPEŠTA, 29. okt. e. Madžarska vlada se je sestala včeraj ob 10. popoldne in je seja trajala ves dan ter pozno do večera. Na seji so pretresali vsa mogoča vprašanja. Vlada je razpravljala tudi o političnih vesteh, ki so prispele iz Rima o razgovorih med Ribbentropom in italijanskimi državniki. Madžarski vojaški zastopnik v Pragi generalštabni podpolkovnik Ladislav Szelmossy je v smislu večerajšnje madžarske note stopil v zvezo s pristojnimi vojaškimi krogi v Pragi, da bi z njimi na podlagi češkoslovaškega predloga uredil modalitete in rok za izročitev nespornega ozemlja Madžarski. Madžarski politični krogi upajo, da bo mešana komisija vojaških strokovnjakov lahko v najkrajšem času končala razgovore, tako da bodo madžarske čete že prve dni prihodnjega tedna zasedle ozemlje, za katero je Češkoslovaška pristala, da se odstopi Madžarski. V madžarskih političnih krogih z vso gotovostjo pričakujejo, da bodo razgovori med Ribbentropom in italijanskimi državniki dali pozitiven rezultat, glede češkoslovaško-madžarskega spora. Mislijo, da bo tem razgovorom sledil sestanek nemško-italijanske arbitražne komisije, ki bo definitivno likvidirala vsa sporna vprašanja. V tukajšnjih diplomatskih krogih pričakujejo da bo Madžarska po nasvetu prijateljskih držav, pristala na revizijo svojih zahtev, zlasti glede skupne meje med Poljsko in Madžarsko, ravno tako mislijo, da bo tudi Češkoslovaška pripravljena sprejeti svoje predloge. Splošno mnenje je, da je madžarsko-češkoslovaški spor izgubil precej svoje ostrine in smatrajo, da je nevarnost ponovne zaostritve končno odstranjena.

ohranijo svoje mandate, če pismo in brez kakih omejitev položijo prasega za ustavo.

Ločitve, ki ne bodo veljale

PRAGA, 29. okt. br. Glede na vesti, da bodo vse omožene državne uradnice odpuščene iz službe, je bilo zadnje dni pri sodiščih vloženih nenavadno veliko število tožb za ločitve zakonov. Ze na prvi pogled se vidi, da gre v pretežni večini primerov za zakonce, ki so v državni ali drugi javni službi in bi s formalno ločitvijo radi obdržali dvojni zaslužek. Glede na to pojav je bila danes izdana uradna objava, ki opozarja na to, da se bodo pri presoji vpoštevale samo one ločitve zakonov, ki so bile sodno uveljavljene že pred 15. oktobrom.

Koliko so stale

češkoslovaške trdnjave

PRAGA, 29. okt. h. Madžarska propaganda širi zadnje dni po tisku in po radiu vesti, češ da je Češkoslovaška gospodarsko in finančno izčrpana in da so zlasti utrdbe na nemški meji požrle nad 40 milijard Kč. Glede teh trditve ugotavljajo z merodajne strani, da stroški za zgraditev

češkoslovaških utrdb niso dosegli niti dveh milijard Kč. Del teh utrdb je ostal tudi po odcepitvi sudetskih pokrajin Češkoslovaški, razen tega pa je ostalo Češkoslovaški vse orožje in vse druge naprave trdnjavskega pasu. Prav tako operira madžarska propaganda, ki se ji pridružujejo tudi Poljaki, z izmišljenimi številkami glede stroškov češkoslovaške mobilizacije. Mobilizacija je stala okrog pol milijarde Kč. Da se demobilizacija še ni izvedla v celoti, ni krivda Češkoslovaške, marveč drugih, ki s svojim postopanjem to onemogočajo.

Reforme tudi v sportu

PRAGA, 29. okt. br. Kakor na vseh drugih področjih javnega življenja, so zadnji dogodki globoko posegli tudi v sportno življenje na Češkem. Tudi v tem pogledu bodo izvršene obsežne reforme. V vseh treh pokrajinah bo prišlo do večje strnitve sportnih organizacij. Najtežje je z zadnjimi spremembami prizadet smučarski sport, ki je izgubil najlepše in najprikladnejše terene. Sedaj se je osnovala posebna komisija, ki izbira in išče nove terene za zimski sport, zlasti v okolici večjih mest, da bi se na ta način, pospešil tujski promet in obdržal zimski sport na sedanji višini.

Razkrinkano izdajstvo

Brody in Sidor sta hotela Podkarpatsko Rusijo prodati Poljakom in Madžarom - Brody aretiran

PRAGA, 29. okt. br. Pozornost češkoslovaške javnosti je zadnja dva dni osredotočena na dogodke v Podkarpatski Rusiji in na Slovaškem. Na dan so namreč prišle stvari, ki so izzvale silno razburjenje in ogorčenje vsega slovaškega in podkarpatskega prebivalstva. Ugotovilo se je namreč, da so gotovi slovaški in ukrajinski krogi pripravljali pravo izdajstvo češkoslovaških interesov. Afera je prišla na dan z odstopitvijo prvega predsednika avtonomne podkarpatske vlade poslanca dr. Brodyja. Doznanlo se je namreč, da se je Brody za hrbot avtonomne podkarpatske in osrednje češkoslovaške vlade na lastno pest pogajal s Poljaki in Madžari glede odcepitve Podkarpatske Rusije od ČSR in njene razdelitve med Madžarsko in Poljsko. Na zunanje je skušal svoje načrte prikriti s tem, da se je zavzemal za plebiscit v Podkarpatski Rusiji, ki bi ga bil s pomočjo Poljske in Madžarske usmeril tako, da bi se končal neugodno za ČSR. Ko so te mahinacije prišle na dan, so Brodyja takoj odstavili in postavili pod policijsko nadzorstvo, včeraj pa je bil aretiran. Odzveli so mu tudi poslanski mandat. Postavljen bo pred sodišče zaradi veleizdaje.

stopanje in je že postavljen pod policijsko nadzorstvo.

Vsa češkoslovaška javnost je ogorčena nad tem početjem in zahteva od osrednje vlade, da vsa ta vprašanja temeljito razčisti, krivce pa postavi pred sodišče.

Angleška finančna pomoč ČSR

Med prvimi zakoni bo pooblastilo za posojilo ČSR v višini 30 milijonov funtov

LONDON, 29. okt. Med prvimi zakoni, ki jih bo vlada predložila spodnji zbornici ob otvoritvi novega zasedanja 6. novembra, bo tudi zakon, ki pooblašča vlado, da prevzame jamstvo za posojilo Češkoslovaški v višini 30 milijonov funtov (7.5 milijarde dinarjev). Kakor znano, je bilo ČSR 10 milijonov že izplačanih kot predujem na to posojilo.

V Londonu se je, kakor znano, osnoval

poseben odbor za češkoslovaške begunce. Odbor zbira sredstva za podporo beguncev, obenem pa se bo brigal za naselitev in zaposlitev češkoslovaških beguncev v Angliji. Bivši angleški poslanik v Pragi sir Macley je danes odpotoval z letalom v Prago, kamor je ponesel denar iz zbirke za češkoslovaške begunce, ki jo vodi londonski župan. Zbirka je dosegla sedaj že 200.000 funtov (50 milijonov dinarjev).

Kitajska bo napovedala vojno

Japonski

Poslanica Čangkajška kitajskemu parlamentu

HONGKONG, 29. okt. e. Iz dobrih poročil krogov prihajajo vesti, da bo Kitajska v kratkem napovedala vojno Japonski. Istočasno bo objavljen proglas, namenjen vsemu svetu, v katerem bo Kitajska pojasnila svoj položaj in svojo politiko. Zatrjujejo, da bo kitajska vlada stopila še v ožje stike s Sovjetsko Rusijo in bo to v svojem proglasu tudi utemeljila.

Na večerajšnji seji političnega odbora kitajskega parlamenta je bilo prečitano za-

upno sporočilo maršala Čangkajška. Maršal Čangkajšek pravi v svoji poslanici, da je kitajska zmaga blizu, ker se sedaj sovrženosti širijo zapadno od železniške proge. Maršal se zahvaljuje junaškemu odporu kitajskih čet, Prodiranje proti zapadu bo igralo glavno in usodno vlogo v razvoju spopada. Priprave Japoncev tako v političnem, kakor v vojaškem pogledu dokazujejo, da je požar razširil na hotel, v katerem so bili nastanjeni ministrijski predsednik Daladier, zunanji minister Bonnet in drugi prvaki radikalne stranke. Ogenj je kmalu nato zajel še sosednji hotel, dalje palačo transatlantske paroplovne družbe in dva kinematografa. V večernih urah je bila glavna ulica vsa v plamenu. S posebnimi vlaki so prihiteli na pomoč gasilci iz drugih mest, pomagalo pa je tudi vojaštvo. Šele proti jutri se je posrečilo požar omejiti. Po dosedanjih vesteh je našlo 20 ljudi smrt v plamenih, nad 100 pa jih je ranjenih.

Ogromen požar

v Marseillu

Marseilles, 29. okt. br. Včeraj popoldne je nastal v središču mesta v eni največjih trgovin požar, ki se je v kratkem času tako razširil, da je ogrožal ves del mesta. Zaradi viharja so bili gasilci brez moči in v kratkem času je bila vsa petnadstropna palača v ognju. Od tod se je požar razširil na hotel, v katerem so bili nastanjeni ministrijski predsednik Daladier, zunanji minister Bonnet in drugi prvaki radikalne stranke. Ogenj je kmalu nato zajel še sosednji hotel, dalje palačo transatlantske paroplovne družbe in dva kinematografa. V večernih urah je bila glavna ulica vsa v plamenu. S posebnimi vlaki so prihiteli na pomoč gasilci iz drugih mest, pomagalo pa je tudi vojaštvo. Šele proti jutri se je posrečilo požar omejiti. Po dosedanjih vesteh je našlo 20 ljudi smrt v plamenih, nad 100 pa jih je ranjenih.

Odločala bosta Rim in Berlin

Kategorično svarilo Rima in Berlina Madžarski, naj ne gre predaleč

BUDIMPEŠTA, 29. okt. r. Kljub temu, da zavzema Madžarska še vedno nemiropirljivo stališče napram Češkoslovaški, zatrjujejo v tukajšnjih dobro informiranih krogih, da je madžarska vlada dobila včeraj z nemške in italijanske strani imperativen nasvet, naj ničesar ne stori na lastno pest in naj počaka na končni dogovor med Rimom in Berlinom. V Rimu nikakor ne žele, da bi se odnošaji med Prago in Budim-

pešto še bolj poostri, ker bi to lahko oviralo italijansko politiko v Srednji Evropi. Po mnenju tukajšnjih merodajnih krogov likvidacija spora sedaj ni več v rokah Madžarske in ČSR, marveč bosta o tem odločali Nemčija in Italija. Rim in Berlin sta odločno proti vsakemu spopadu z orožjem in vztrajata na tem, da se spor likvidira na miren način.

Enotna organizacija čsl. delavstva

Poleg političnih strank so se združile tudi delavske strokovne organizacije

PRAGA, 29. okt. br. Zastopniki vseh češkoslovaških delavskih strokovnih organizacij so sklenili ustanoviti strokovno komisijo kot vrhovno strokovno organizacijo delavstva. V tej komisiji bodo zastopane vse delavske organizacije, ki so bile dosedaj priključene posameznim političnim strankam. Med sindikalnimi organizacijami, demokratske, narodno socialistične, komunistične in katoliške ljudske stranke je bil v tem pogledu že poprej sprejet načelni sporazum.

Stališče čeških klerikalcev

PRAGA, 29. okt. br. Včeraj je imelo predsedstvo češke ljudske stranke sejo, ki so ji prisostvovali tudi vsi narodni poslanci in senatorji stranke. Na seji so razpravljali o pregrupaciji političnih strank v češkoslovaški republiki. Po obširni debati je bilo sklenjeno, da se stranka ne bo pridružila nobeni novi stranki in sploh ne bo sodelovala z nobeno drugo politično stranko, ki ni zasnovana na krščanskem svetovnem nazoru. Predsedniku stranke msgr. Šrameku, ki je podal ostavko, je bila soglasno izrečena zaupnica in na splošno zahtevo je svojo ostavko umaknil ter bo ostal še nadalje voditelj čeških klerikalcev.

Poslanci iz sudetskih pokrajin

PRAGA, 29. okt. AA. »Lidove Noviny« poročajo, da predlaga stalni skupščinski odbor, naj se smatrajo za ugasle vsi mandati tistih narodnih poslancev in sena-

torjev, ki so svojčas izjavljali, da so drugih narodnosti a ne češke, slovaške in rusinske in katerih stalno bivalistične se nahaja v odstopljenih pokrajinah. Narodni poslanci in senatorji drugih narodnosti, ki stalno bivajo na češkoslovaškem ozemlju, naj

njen odstop. Na drugi strani pa si je vlada nakopala nezadovoljstvo magnatov in veleposestnikov, ker je napovedala agrarno reformo in razne druge socialne reforme, proti katerim so se doslej uspešno borili. Vlada pa smatra, da so te reforme neobhodno potrebne, ker si je drugače težko predstavljati, da bi Madžari na Češkoslovaškem, kjer so uživali vse blagodati moderne urejene države, hoteli priti pod Madžarsko, kjer bi zopet postali brezpravna raja. Če bi prišlo na Češkoslovaškem do plebiscita, bi to prišlo še posebno do izraza.

Ker a v sedanjih okoliščinah ni verjetno, da bi mogla vlada uveljaviti te

svoje načrte, se zatrjuje, da nameravajo uvesti diktaturo. Vlada je že pripravila poseben pooblastilni zakon, s katerim bi se parlament popolnoma izločil in po katerem bi vsa oblast ošla na vlado. Na ta način vlada tudi upa, da bo likvidirala tudi vse one politične struje, ki sedanjim madžarskim oblastnikom ne gredo v račun. Če parlament ne bi pristal na predlagani pooblastilni zakon, bo diktatura uvedena z državnim udarom. V zvezo s tem spravljajo sinočnje dolgotrajno posvetovanje pri predsedniku vlade, na katerem so bili zunanji minister Kanya, prosvetni minister grof Teleky, vojni minister general Ratz

Diktatura na Madžarskem?

V tem vidi Imredyjeva vlada edini izhod iz nevarnega notranjepolitičnega položaja

BUDIMPEŠTA, 29. okt. r. Notranjepolitični položaj na Madžarskem se je zadnje dni silno poostri. Nacionalni ekstremisti so v javnosti dobili premoč, ker jim je vlada dopustila, da so se razmahnili, misleč, da bo na ta način podprla svojo diplomatsko akcijo proti Češkoslovaški. Vlada je celo podpirala njihovo propagando za obnovo »zgodovinskih meja« in dopustila, da so se polastili javnega mnenja.

Sedaj pa, ko postaja vedno bolj jasno, da bodo ostali madžarski načrti neizpolnjeni, pa se kaže reakcija. Nacionalni krogi pripisujejo vso krivdo za neuspeh Imredyjevi vladi in zahtevajo

